

PISMO ČLANOVIMA HRVATSKOG FIZIKALNOG DRUŠTVA

"Kad čovjek očajava, to znači da još uvijek vjeruje u nešto."

– Dmitri Shostakovich

Drage kolegice, dragi kolege,

ni mjesec dana nakon izborne skupštine u prosincu, čim smo malo ozbiljnije započeli s radom nakon blagdana, dočekala nas je teška vijest. Sud je donio pravomoćnu presudu protiv HFD-a po kojoj smo morali platiti 1 000 000 kuna. Mi smo tada imali oko 300 000 i bilo je samo pitanje trenutka kad će nam to oduzeti, blokirati naš račun te nas potpuno onemogućiti u daljnjem djelovanju.

Iako nam je glavni prioritet od tada do danas bio spašavanje našeg Društva, pokušali smo utvrditi i za što je uopće bila ta tužba te kako se dogodilo da nešto što smo po svemu sudeći trebali – nismo platili.

TUŽBA

Tužbu protiv nas podigla je 2012. godine tvrtka Studentski centar iz Zagreba. Ta je tvrtka pružila smještaj i hranu za 376 učenika tijekom osam dana Međunarodne fizičke olimpijade koja se 2010. godine u organizaciji HFD-a održala u Zagrebu. Trošak hrane i smještaja je godinu dana ranije na sebe preuzelo tadašnje Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa.

Prema izjavama ljudi koji su tada bili uključeni u organizaciju mogli smo zaključiti da je mjesec dana prije samog događaja glavni organizator Olimpijade zamolio tadašnju predsjednicu HFD-a da sklopi ugovor sa Studentskim centrom jer da Ministarstvo ne može direktno platiti veći iznos novca bez javnog natječaja. Oni bi tako platili nama, a mi bismo tim novcem platiti SC-u. Glavni organizator je donio unaprijed pripremljen tekst ugovora, no u njega je predsjednica prije potpisivanja ipak ubacila i odredbu da će HFD plaćati SC-u "slijedom uplata MZOŠ-a".

Nitko tada nije smatrao da je to idealno rješenje. No rok je bio jako kratak i postojala je realna šansa da sve propadne. Na kraju krajeva, HFD je imao to pismo iz Ministarstva (dopis državnog tajnika iz 2009. godine) kojim ono potvrđuje da je "spremno financijski podržati troškove koji se odnose na smještaj i prehranu učenika i studenata sudionika natjecanja". A i ugovor sa SC-om jasno kaže da će plaćanje iz HFD-a ići dinamikom kojom će Ministarstvo HFD-u uplaćivati sredstva.

Nažalost, Ministarstvo znanosti je Društvu na kraju platilo samo manji dio, oko 160 000 od ukupno 1 200 000 kuna. SC je zahtijevao (sasvim razumljivo) da HFD plati i ostatak pa je organizator olimpijade njihov račun odnio u Ministarstvo, nakon čega je ono platilo još otprilike 640 000 direktno SC-u.

Ako vam je intrigantno kako se sad odjednom može platiti bez natječaja račun (koji je uz to još i izdan HFD-u, a ne Ministarstvu), ne brinite – i nama je. A to što unatoč našim brojnim apelima Ministarstvo ni tada, niti ikada kasnije nije platilo cijeli iznos, rezultiralo je našim problemima zbog kojih Vam i pišem.

Tužba SC-a protiv HFD-a podignuta je za tih preostalih 400 000 kuna, a konačna pravomoćna presuda donesena je 14. prosinca 2020. godine. Ona nam nije poslana poštom, nego samo e-mailom od odvjetnika prethodnom predsjedniku na službenu HFD-ovu adresu. Mi smo, zbog kvara našeg servera, za nju doznali tek 12. siječnja ove godine. Odmah nakon toga počeli smo s aktivnostima na spašavanju našeg Društva.

ŠTO SMO NAPRAVILI TADA

Nakon kratkih konzultacija unutar Upravnog i Nadzornog odbora HFD-a, već 13. siječnja kontaktirali smo i Studentski centar i Ministarstvo znanosti te zatražili hitne sastanke.

Na prvom sastanku u SC-u izvijestili su nas da njima naš novac zapravo ne treba, ali da je donesena pravomoćna presuda i da nam oni sad ne smiju oprostiti dug jer bi bili u prekršaju. Na sastanku smo uz pomoćnika ravnatelja za financije SC-a bili dopredsjednik HFD-a Nikola Poljak i ja. Koristilo bi nam na tom sastanku da je Društvo imalo pravnu pomoć. Mi smo kasnije provjerili njihove tvrdnje s nizom privatnih odvjetnika i nažalost to što su nam govorili nije bilo netočno.

Na sastanak u Ministarstvu znanosti, gdje su uz državnog tajnika i još neke kolege iz Ministarstva došli i predstavnici SC-a, pozvani smo uz obrazloženje da bi bilo dobro da mi ipak platimo dio duga. Na Upravnom odboru smo se dogovorili da možemo preživjeti i bez 200-250 000 kuna, naročito zbog razloga koji ću ubrzo podijeliti s vama. U tom bi slučaju Ministarstvo (koje trenutačno upravlja SC-om u sanaciji) naložilo SC-u da nam oni oproste ostatak duga, a po potrebi bi kroz samu sanaciju nadoplatilo potrebnu razliku. Kako SC-u naš novac doista ne treba, sami su nam to rekli, ni to ne bi trebao biti problem.

No na tom sastanku, gdje je uz mene bio i prethodni predsjednik HFD-a Marko Kralj, odmah nam je rečeno da ta opcija otpada. Onda nam je državni tajnik jasno dao do znanja da Ministarstvo nema apsolutno nikakvu namjeru ni dati milijun kuna nama, da bismo ih mi onda dali SC-u. A čak i kad bi imali tu namjeru, a nemaju, ne bi to mogli napraviti. Naime

postoji uredba vlade po kojoj udruge iz državnog proračuna ne mogu bez natječaja dobiti više od 5000 kuna. Zbog svega toga državni tajnik nam je sugerirao da ugasimo društvo i da ga ponovno otvorimo pod drugim imenom, a oni će nam vratiti novac koji smo izgubili.

Iskreno, bilo mi je to malo čudno (a mislim i Marku). Kao, mogu nam dati samo 5000, ali ako mi napravimo to što nam sugeriraju, dobit ćemo nadoknadu za naših 300 000. Stoga sam pitao eksplicitno – koliko nam maksimalno mogu vratiti, i na koji način. Odgovor je bio – oko 50 000 kuna kroz neki natječaj o udrugama. Nisam se mogao oteti dojmu da nam se pokušava kao neku posebnu uslugu prikazati to da se imamo pravo javiti na natječaj kao i svi drugi.

Dodao bih ovdje još dva meni interesantna trenutka s tog sastanka.

Prvi zanimljiv moment bio mi je kad je netko iz Ministarstva, pomalo iznerviran mojim "bezobraznim" pitanjem koliko i na koji način ćemo dobiti, pitao državnog tajnika – zašto bismo mi njima uopće dali išta. Odgovor državnog tajnika bio je: "Zato što postoji papir na kojem se mi jesmo obvezali da ćemo platiti nešto".

Druga intrigantna stvar je nešto što se već bilo dogodilo na prvom sastanku u SC-u, a ovdje se ponovilo. Naime, zamjerali su nam što nitko od nas iz HFD-a nikad nije ni pokušao kontaktirati SC tijekom cijelog procesa, pa pokušao dogovoriti nekakvu nagodbu. Ja sam na prvom sastanku samo rekao da bi me jako začudilo da nisu. Nikoli Poljaku i meni je to bio prvi službeni sastanak u ime HFD-a – tek smo započeli s radom i proučili smo relevantne dokumente, ali ne i svu povijest Društva. No na drugom sastanku u MZO-u bio je i Marko Kralj koji im je, kad su opet potegli tu argumentaciju jasno rekao da je upravo on sam početkom listopada 2020. službeno zatražio hitan sastanak i od SC-a i od MZO-a upravo na tu temu, dakle više od dva mjeseca prije donošenja pravomoćne presude, ali da mu ni s jedne strane nitko nije niti odgovorio na dopis.

Nadovezao sam se da sam i ja ranije, kao član Upravnog odbora HFD-a, neformalnim kanalima kontaktirao prethodnog državnog tajnika u MZO-u odmah po nepravomoćnoj presudi (koja je bila 11. travnja 2018.) i pitao ga misli li Ministarstvo išta poduzeti po tom pitanju. Jer ako neće, da valjda zna da će HFD propasti. Odgovorio je da misle, ali da ne smiju napraviti ništa dok presuda nije pravomoćna jer bi to ispalo kao neko pogodovanje.

Ne misle dok nije pravomoćna, a eto, ne misle niti kad to postane.

Nakon ovih razgovora izvijestili smo Upravni i Nadzorni odbor o ozbiljnom problemu koji je pred nama i započeli sljedeću fazu.

Prvi korak bio nam je da stupimo u kontakt direktno s ministrom znanosti Radovanom Fuchsom. No rečeno nam je da čak i ako to napravimo, da će on opet spustiti slučaj na razinu državnog tajnika i da ćemo se opet naći na istom sastanku, s istim zaključkom.

Tako smo odlučili obavijestiti Ured premijera. Kroz neformalne kanale zamoljeni smo iz tog ureda da pošaljemo službeni dopis u kojem jasno obrazložimo situaciju. Ideja je bila da će se iz Ureda premijera upozoriti ministra znanosti na važnost HFD-a i da bi se vrijedilo potruditi pronaći rješenje koje ne obuhvaća gašenje.

Znajući za običaj u diplomatskim krugovima da se druge ne obavještava ako stvar ne uspije, kad nakon nekog vremena nije bilo reakcije, ni naznake iz naših neformalnih kanala da se situacija promijenila, odlučili smo kontaktirati Europsko fizikalno društvo i zamoliti njih za savjet i pomoć.

Ponudili su nam da nam pomognu oko prikupljanja novca, iako su izrazili ozbiljnu zabrinutost da je moguće prikupiti toliku količinu, te da oni informiraju našeg premijera i ministra znanosti o važnosti HFD-a za Hrvatsku, ali i Europu. Tako su i napravili. No ministar im je odgovorio da on smatra da je njegovo ministarstvo platilo sve svoje obveze, a da mi "nismo svjesni koliko je jednostavno riješiti ovaj naš problem". Pretpostavljamo da je aludirao na to da zatvorimo jedno i otvorimo drugo društvo.

Koliko god da nam je odbojna bila ideja da se nekog duga, kako god da je on napravljen, rješavamo na taj zakonski vrlo dvojben i zapravo nemoralan način (svi se sjećamo patnji i nevolja u kojima su se mnogi naši sugrađani našli zbog brojnih tvrtki koje su iskoristile takav trik da ne bi platile svoje vjerovnike i radnike), ako je to bio jedini način da nastavimo raditi dobar posao koji radimo za naše nadarene učenike i nastavnike fizike, studente i znanstvenike, napravili bismo to. No postojao je ozbiljan razlog da to ipak ne napravimo.

PROJEKT EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA

Naime, u srpnju 2020. godine Hrvatsko fizikalno društvo je kao nositelji prijavilo ESF projekt od 3 000 000 kuna. Ta sredstva bi tijekom dvije godine bila utrošena na jačanje kapaciteta HFD-a i naših partnera za popularizaciju STEM-a kod djece i mladih. Kako je tipično naš dvogodišnji proračun između milijun i milijun i pol kuna, ovo bi bilo dva do tri puta više novca za Društvo. Ako ga sad zatvorimo, gubimo taj projekt.

To smo spomenuli i na sastanku u Ministarstvu znanosti. Tada nam je državni tajnik rekao da to bitno mijenja na stvari, da je to problem i da će provjeriti u kojoj je to fazi. Na to je jedan od sudionika iz Ministarstva na tom sastanku apelirao na njega da "nam sad to ne zeznu" s obzirom da je to postalo problem.

Kako je došlo do naše prijave na taj natječaj?

Tijekom zadnjih nekoliko godina donedavni ministar Marko Pavić u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava je, uz pomoć ljudi u Ministarstvu znanosti, pripremio 150 000 000 kuna iz Europskog socijalnog fonda, po njihovim riječima: "za društva upravo poput našeg". Dakle, strukovnih društva koja se bave popularizacijom znanosti.

Kad je sve to krenulo, kad je objavljen natječaj, zaključili smo da nikako ne smijemo propustiti ovu jedinstvenu priliku da se javimo.

Unatoč vrlo kratkom roku, na projektnom prijedlogu smo okupili šest respektabilnih partnerskih institucija: sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, te Institut Ruđer Bošković i Institut za fiziku. Bile se tu i tri druge organizacija civilnog društva: Fizikalno društvo – Split, udruga roditelja SURLA iz Samobora i udruga ZIR iz Like. Uz njihovu pomoć planirali smo sve popularizacijske aktivnosti koje članovi HFD-a trenutačno provode lokalno, podići na nacionalnu razinu.

Uz to htjeli smo i naš dio Matematičko-fizičkog lista podići *on line* čime bi se formirao portal fizikalnog društva. Od važnijih ideja tu je bila i ona da se nastavnike fizike što više uključi u popularizaciju jer su oni najprirodniji popularizatori, i jer dolaze u kontakt s najviše djece, i kroz portal, i kroz druge naše aktivnosti.

Posebno smo htjeli raditi na tome da izgradimo veze budućih nastavnika i znanstvenika (ali i poduzetnika) kroz brojne studentske aktivnosti na kojima se oni susreću i zajedno prolaze radionice i generiraju nove sadržaje. Dvije takve velike radionice bile bi ljeti na moru, u Splitu i u Rijeci.

Ukratko, sve što je Hrvatsko fizikalno društvo radilo dobro lokalno mi smo pokušali proširiti po cijeloj Hrvatskoj, istovremeno stvarajući platformu kroz koju će znanje i kreativnost naših članova, i znanstvenika i studenata i nastavnika i njihovih učenika maksimalno doći do izražaja.

Kako je HFD bio nositelj ovog projekta, ako bismo se mi povukli s njega, projekta više ne bi bilo. To je bio jedan od glavnih razloga zašto smo odbili prijedlog iz Ministarstva o gašenju Društva. A onda je došla blokada.

FINA BLOKIRA RAČUN HFD-a

Tijekom redovnog plaćanja sitnih troškova 8. ožujka 2021. godine administratorica HFD-a Sandra Požar utvrđuje da nam je račun blokiran. Istog časa me obavještava i ja izvještavam Upravni i Nadzorni odbor da nismo uspjeli u našim nastojanjima.

Da je to to, i da je sve gotovo.

Glupim spletom okolnosti u trenutku blokade nam je server preko kojeg komuniciramo s članovima bio u kvaru (da, opet) pa nismo bili u mogućnosti poslati obavijest svima o tome što se događa. Brzo pišemo priopćenje s najvažnijim informacijama i šaljemo ga svim medijima. Prenose ga brojni među njima pa smo barem na taj način uspjeli obavijestiti dobar dio članova o tome što se događa. E-mail svim članovima ipak uspijevamo poslati dan kasnije, 9. ožujka, a u njemu je bio i link na naše priopćenje.

Novinari Večernjeg lista, HRT-a, Telegrama i 24 sata bili su istinski zgroženi cijelom situacijom, pratili su nas i kasnije i pitali kako nam mogu dodatno pomoći. Isti dan Zoran Vitas zove kolegu Kralja i mene na Večernji TV, a već dan kasnije nam dolaze HRT-ovi novinari iz emisije Labirint i Ana Dasović iz 24 sata koja nam nudi pomoć i podršku svojih novina oko *crowdfunding* kampanje, ako bismo na taj način odlučili pokušati spasiti Društvo.

CROWDFUNDING KAMPANJA

Prihvaćamo ponudu 24 sata i počinjemo pregovore oko prikupljanja sredstava *crowdfundingom*. Nažalost, unatoč ogromnoj volji velikog broja ljudi koji su nam odlučili pomoći u prikupljanju sredstava, utvrđujemo da je praktično nemoguće sakupiti toliki iznos ako nemamo nešto za ponuditi ljudima koji nam daju novac. Svatko će nam rado dati nešto novca za kupnju novog teleskopa, ili primjerice za Ljetnu školu za nadarene učenike, ali nitko ne bi bio previše oduševljen time da se njegov novac prelije SC-u, koji je kroz sanaciju već dobio debelo preko 100 milijuna kuna od Ministarstva znanosti.

Informirani smo i da je najveći iznos koji je prikupljen za spašavanje nečeg u RH, dakle davanje novca koji se ne troši na neki konkretan projekt, bio 11 000 eura. Osoba koja je to izvela (nije fizičar) stavila nam se potpuno na raspolaganje. Znali smo da će biti jako teško jer nama treba barem deset puta više od toga.

Uz to, istovremeno s vijesti o nevolji u kojoj smo se našli, dio ljudi i medija koji su na neki način *trendseteri* i *influenseri* u svijetu imućnijih ljudi odmah su našu nevolju iskoristili za neku svoju, valjda ideološku borbu pa su nas prikazali kao "uhljebe koji su potrošili milijun kuna na hranu i piće, a sad traže da im netko drugi plati njihov dug".

U takvoj atmosferi nije bilo previše šanse da prikupimo ikakav ozbiljniji novac. A ostalo je i pitanje poreza, te udjela koji kompanije koje pružaju usluge *crowdfundinga* uzimaju od ukupne cifre, tako da je stvar bila još puno nepovoljnija za nas. Tako smo teška srca odustali baš dan prije nego smo trebali snimiti motivacijski video na IRB-u koji nam se ponudila snimiti i montirati Ruđerova PR služba.

Možda će vas zanimati tekst koji sam trebao izgovoriti pred kamerom:

"Više od 1000 učenika s državnih natjecanja iz fizike dosad je prošlo kroz našu Ljetnu školu. Tisuću učenika samo ove godine prolazi besplatne pripreme za maturu s našim studentima u Splitu i Zagrebu. Brinemo i o našim nastavnicima. Svake dvije godine 400 njih nalazi se na našem simpoziju na kojem izmjenjuju svoja iskustva, i dobivaju nova znanja od naših znanstvenika. Naši studenti posjećuju i škole, gdje izvode radionice iz fizike zajedno s djecom, gotovo deset tisuća njih dosad, i tako ih zauvijek uvlače u čudesan svijet STEM-a. Oko tri tisuće učenika i tisuću nastavnika prošlo je dosad našu Zimsku školu fizike u Osijeku. Na sličan način povezujemo učenike i njihove nastavnike s istraživačima u Rijeci, koji ih upoznaju s najnovijim znanstvenim dostignućima. Naš najveći program je STEM 5+. Sva fizika, pa i ona kvantna, od najranije dobi. Od vrtića. A naš najveći projekt je da se sve dobre stvari koje radimo lokalno podignu na nacionalnu razinu i dovedu u sve druge lokalne zajednice. I sve to pada u vodu zbog jednog kostura iz ormara od prije deset godina. Danas nam svi žele pomoći, ali im zakon to ne dopušta. Jer mi smo udruga. Mi možemo čekati s blokiranim računom da se zakon promijeni. Ali naša djeca ne mogu. I zato trebamo vašu pomoć – sada."

POMOĆ OD PARTNERSKIH ZNANSTVENIH INSTITUCIJA

Kad govorim o pomoći od Ruđera, moram naglasiti da smo kroz naš predloženi ESF projekt planirali svakoj od partnerskih znanstvenih institucija pribaviti popularizacijsku opremu u iznosima od 250-450 000 kuna. Ta oprema, naravno, ostaje vlasništvo našeg Društva, ali će je naši članovi zaposlenici na partnerskim ustanovama koristiti u popularizaciji. Ona bi postala dio stalnog postava za popularizaciju na tim ustanovama.

Postavilo se pitanje mogu li nam naše partnerske ustanove pomoći da preživimo jer i one imaju neku nemalu korist od nas i od ovog našeg projekta. Tako se u jednom trenutku pojavila ideja da MZO institucijama nekako kompenzira taj gubitak, sredstva koja bi oni uplatili nama. Možda tako da smanje hladni pogon SC-a koji će ionako dobiti sredstva od nas i koja im ionako, po njihovim riječima, ne trebaju. No i naše institucije imaju isti problem kao i Ministarstvo – ne mogu nam dati proračunska sredstva direktno, osim onih 5000 kuna.

Ono što smo mogli bilo je da s njima sklopimo ugovor o suradnji u kojem bismo im naplatili naš rad na pripremama za ovaj popularizacijski projekt. Nismo bili sretni zbog te ideje, ali vrijeme je teklo, a broj mogućih opcija nam se rapidno smanjivao.

Ovdje bih htio naglasiti da su apsolutno svi naši partneri prepoznavali važnost HFD-a i bili su nam spremni pomoći. Riječka rektorica Snježana Prijic-Samaržija se posebno jako zauzela za nas i povezala nas sa svojim prorektorom koji je dobro poznao zakonske mogućnosti koje imamo. I svi su nam puno pomagali cijelo ovo vrijeme, zvali i pitali kako ide i što još mogu napraviti. Moram spomenuti i administrativne službe IRB-a i IFS-a su nam gotovo svakodnevno bile na raspolaganju i davale savjete i pomoć tijekom cijele ove situacije.

No i nama je bilo kristalno jasno da će čak i neke od većih institucija teško pronaći čak 150 000 kuna koje bi nam mogli dati bez pomoći od strane Ministarstva.

Konačno smo ponovno imali sastanak u Ministarstvu, ovaj put na nižoj razini. Predloženo je da bi se od SC-a tražilo da novac koji im mi damo usmjere u nove popularizacijske projekte, a da će oni provjeriti na višoj razini može li se nešto napraviti da institucije dobiju ikakvu suvislu kompenzaciju za to što daju nama. Dogovor je bio da se čujemo za nekoliko dana kad će nam to javiti.

I to je bilo zadnje što smo čuli od njih. Diplomatskim rječnikom... znate već što.

POMOĆ OD PRIVREDNIKA

Neki kolege su se cijelo ovo vrijeme čudili zašto smo uopće pokušavali išta riješiti s Ministarstvom, kad smo se zbog njega i našli u cijeloj ovoj nevolji. Znali smo i mi to cijelo ovo vrijeme, zato smo paralelno pokušavali svašta drugo, prvo *crowdfunding*, a onda i direktno razgovarali s ljudima iz gospodarstva.

Jedan od najvažnijih sastanaka bio je s jednim od vrlo uglednih predstavnika gospodarstvenika bliskog znanosti kod nas. Na sastanku smo bili kolega Kralj i ja.

Prva stvar koju nas je pitao, nakon kraćeg upoznavanja, bilo je koliki je profit Društva. Nakon našeg odgovora da je financiranje Društva u najvećoj mjeri projektno pa da smo mi sretni kad završimo na pozitivnoj nuli, odložio je kemijsku olovku koju je imao u ruci s izrazom lica na kojem se čitalo – što je ovo i tko su ovi?

Tada smo mu objasnili ulogu i misiju našeg Društva, i problem u kojem smo se našli. Njegov prijedlog bio je u dlaku isti kao prijedlog Ministarstva – da ukinemo Društvo i osnujemo novo jer nam gotovo sigurno nitko od poduzetnika i privrednika neće dati novac koji će odmah otići u SC.

Napomenuli smo i da čekamo rezultate natječaja od 3 000 000 kuna i da su nas iz više izvora uvjerovali da je poziv napisan upravo s namjerom da strukovna društva poput našeg podignu stepenicu iznad i da prestanu ovisiti samo o sredstvima Ministarstva znanosti pa da možemo samostalno dalje aplicirati na europska sredstva, i da mi kroz taj projekt dajemo temelj da ljudi koji preuzimaju HFD nakon nas (za godinu i pol) dobiju jako, moderno i u velikoj mjeri nezavisno Društvo koje će uz mrvicu truda i volje članova i vodstva imati potencijal da i samo raspisuje natječaje za studentske, nastavničke i popularizacijske projekte. Ni tad nećemo imati profit, ali moći ćemo raditi bolje za sve.

Prihvatio je našu argumentaciju i obećao da će nam pomoći, ali da očekuje da će potrajati. Mi smo ga zamolili da bi nam možda trebalo sve to ići malo brže jer da bi projekt uskoro mogao doći s recenzije. Trebali smo uskoro imati daljnje razgovore s njim i još nekim ljudima iz gospodarstva u Zagrebu i Splitu.

A onda je ipak sve završilo.

"RECENZIJA" NAŠEG ESF PROJEKTA

28. svibnja ove godine dobili smo recenziju našeg projekta. Jedan recenzent ocijenio je projektni prijedlog uglavnom jako pozitivno. Drugi mu je dao neprolaznu ocjenu, iako se u većini stvari slagao s prvim. No on nikako nije mogao prihvatiti da smo u popularizaciju uključili profesore na fakultetima jer se oni "bave isključivo edukacijom odraslih". A bio je tu i treći recenzent. Ništa od onog što je u našem projektu bilo jasno i dobro obrazloženo prvom i drugom recenzentu, nije bilo ni jasno, niti dobro obrazloženo trećem. Čak mu je i broj partnera (četiri sveučilišta i dva instituta) bio – "nedovoljan".

Mogao bih vam sad pričati o tome kako smo mi zamislili da nastavnici na fakultete i institute dolaze sa svojim učenicima i kako će oni, dok njihovi učenici rade lijepo i edukativno dizajnirane pokuse, učiti od ljepoti istraživanja i spoznaje od ljudi koji se bave istraživanjima, i koji će im omogućiti da tu ljubav i ljepotu za fizike prenesu na klince. I kako smo u projektu pazili da popularizaciju za srednjoškolce rade studenti, jer su generacijski najbliži i time značajno povećali šansu da budu interesantni čak i učenicima koje zanima sve drugo samo ne znanost i škola. Mogao bih vam satima pričati o svim trikovima koje smo smislili zahvaljujući sad već gotovo desetljećima iskustva u popularizaciji znanosti svih nas uključenih u taj projekt. Trikovima koje smo vješto ugradili u projekt tako da se mogu lako provesti, za razliku od stvari na koje nailazimo na sličnim projektima na kojima smo mi bili partneri i koji su najčešće totalno kaotični i u neugodno velikoj mjeri neprovedivi. I uvijek se pitamo tko su ti recenzenti koji to nisu mogli vidjeti već iz projektnog prijedloga. Gledajući ocjene drugog i trećeg recenzenta, sad nam je barem to malo jasnije.

Možda je to. A možda nam je to samo netko bitan – "zeznuo".

Bilo kako bilo, ovakav odnos prema EU novcu prije ili kasnije će rezultirati nečim jako lošim. Zato smo smatrali da je potrebno nešto reći i napisali smo žalbu. Ne, dakle, jer gajimo iluzije da imamo ikakve šanse da ona bude usvojena, nego jer bismo šutnjom dali odobrenje za ovakav, najblaže rečeno čudan postupak recenziranja.

AKTIVNOSTI HFD-a BEZ HFD-a

Umjesto daljnjeg lamentiranja o hudoj sudbi koja nas je snašla, želim vas informirati što smo sve napravili vezano za uobičajene aktivnosti HFD-a u ovom razdoblju.

Unatoč blokadi, održan je Simpozij nastavnika u online obliku. U pomoć nam je uskočilo Fizikalno društvo – Split koji su preuzeli sve ono što mi nismo mogli, a uspješno su se uključili u organizaciju. Veliko hvala Ivani Weber koja vodi to naše sestrinsko društvo i bila je od samog početka uz nas, s punom podrškom za sve.

Uspješno smo aplicirali za sredstva za Matematičko-fizički list. Mi sami to nismo mogli, ali naši prijatelji iz Hrvatskog matematičkog društva su to napravili umjesto nas. Kako zajedno izdajemo taj časopis, oni će sva sredstva koja dobiju uložiti u tiskanje preostalih brojeva. Ovim putem bih zahvalio i novoj predsjednici HMD-a Vesni Županović koja je također potpuno uz nas i uz naš MFL koji je, eto, dočekaio svoj 71. rođendan.

I Studentska sekcija je sudjelovala u nizu aktivnosti koje sada provode preko PMF-a u Zagrebu i Fizikalnog društva – Split, a organizirali su i simpozij o energetici u kojem im je ono što bismo mi radili podršku dalo Hrvatsko nuklearno društvo, pa ovim putem zahvaljujem njihovom predsjedniku Krešimiru Trontlu.

Radimo na još nekim popularizacijskim aktivnostima koje možemo izvesti, ali unatoč svim našim starim i novim prijateljima i podršci koju dobivamo, polako gubimo korak i snagu.

Ovako dalje više ne možemo.

ŠTO SAD?

Potrebno je osnovati novo društvo koje može funkcionirati i obavljati posao koji smo mi obavljali do sada. Očito je da drugi izlaz ne postoji. Osim ako se netko ne pojavi s vrećom novca i ne izvuče ovo Društvo.

Poduzetnik s kojim smo razgovarali pitao nas je bismo li mi, svaki od članova, uplatili 1500 kuna pa da se pokrije dug. Pitao je vjerujemo li mi u naše Društvo toliko. Rekao sam mu da ja vjerujem i da bih ja dao jer znam ove ljude i znam koliko su već dosad uložili svog truda, vremena i energije u spašavanje Društva. Samo to vrijedi puno više od tog novca. A znam i koliko dobar posao rade u svim našim aktivnostima. Ali to ne mogu tražiti od svih naših članova, jer mi nismo neko društvo bogatih i slavni, već strukovna udruga znanstvenika, nastavnika i studenata.

Hrvatsko fizikalno društvo

Bijenička 32, 10000 Zagreb
Tel.: 01 / 4833 891 OIB: 04966634783
Web: www.hfd.hr E-mail: hfd@hfd.hr

Croatian Physical Society

Bijenicka 32, 10000 Zagreb, Croatia
Phone / Fax: +385 (0)1 483 38 91
Web: www.hfd.hr E-mail: hfd@hfd.hr

Ako ne možemo prikupiti novac, a čini se da ne možemo, to je kraj za Društvo. Pa neka to bude to. Oni koji žele, već sad su slobodni osnovati novo. Želim im svu sreću. Ovdje, kod nas, u našoj zemlji, trebat će im. I nešto više od sreće.

Hvala vam svima i velika isprika što nismo uspjeli.

I što ja nisam mogao, ni znao bolje.

Ne očajavam.

Više ne.

Lijep pozdrav i hvala na pažnji,

Saša Ceci

Predsjednik HFD-a